

Tisja BeAv

(Extra nummer ter gelegenheid van de vastendag Negen Av, van woensdagavond 29 juli tot donderdagavond 30 juli)

Aangeboden door Zwi Goldberg

Al de volgende artikelen mogen gelezen worden op 9 Av

WAT GEBEURDE ER OP DE NEGENDE AV?

Samengesteld door Rabbijn Shraga Simmons van Jesjiwa Aish HaTorah.

Op Tisja BeAv gebeurden er vijf nationale rampen:

1. In de tijd van Mosjé Rabbeinoe (onze leraar Mozes), accepteerden de Joden in de woestijn de schandalige lasterpraat van de **12 spionnen**, en het vonnis werd over hen geveld dat hen verbood het Land Israël binnen te gaan (in het jaar 1312 vdGJ – [voor de Gewone Jaartelling]).
2. De **Eerste Tempel** werd verwoest door de Babyloniërs, onder leiding van Neboechadnetsar. 100.000 Joden werden afgeslacht en miljoenen in ballingschap weggevoerd (586 vdGJ).
3. De **Tweede Tempel** werd verwoest door de Romeinen, onder leiding van Titus. Ongeveer twee miljoen Joden kwamen daarbij om en nog ongeveer een miljoen werd verbannen (70 ndGJ).
4. De **Bar Kochba** opstand werd neergeslagen door de Romeinse Keizer Hadrianus. De stad Betar – de laatste vesting waar de Joden hadden standgehouden – werd veroverd en verwoest. Meer dan 100.000 Joden werden afgeslacht (135 ndGJ).
5. Het Tempelplein en zijn omgeving werden omgeploegd door de Romeinse generaal Turnus Rufus. Jeruzalem werd herbouwd als een **heidense stad** – het kreeg een nieuwe naam: Aelia Capitolina – en de toegang daartoe was de Joden verboden.

Er gebeurden nog vele andere ongelukken en rampen in de Joodse geschiedenis op de Negende Av, waaronder:

6. Paus Urbanus II riep op tot de **eerste kruistocht**. Daarbij werden tienduizende Joden gedood en vele Joodse gemeenschappen vernietigd.
7. De Spaanse Inquisitie bereikte zijn hoogtepunt met **de verdrijving van de Joden uit Spanje** op Tisja BeAv 1492.
8. **De Eerste Wereldoorlog** brak uit op Tisja BeAv in 1914, toen Rusland aan Duitsland de oorlog verklaarde. De Duitse rancune over deze oorlog was de aanleiding voor de Holocaust.
9. Op Tisja BeAv begon de deportatie van de Joden uit het **Warsja Getto**.

ASPECTEN VAN DE ROUW: DE MIDDAG VOOR 9 AV

Gedurende de middag voorafgaand aan Tisja BeAv is het de gewoonte om een volledige maaltijd te eten, als voorbereiding voor het vasten.

Aan het eind van de middag eten wij de *Seoeda Hamafsèket* – de laatste maaltijd – die alleen bestaat uit water, brood en een hard gekookt ei.

Het ei geeft twee symbolen weer: De ronde vorm doet ons herinneren aan de cyclus van het leven. Een ei is tevens het enige voedsel dat harder wordt naarmate men het meer kookt. Dat is een symbool voor het Joodse volk dat de vervolging door de eeuwen heeft weerstaan.

Het voedsel dat men bij de *Seoeda Hamafsèket* eet, wordt in as gedoopt als teken van rouw. Men eet de maaltijd bij voorkeur alleen, terwijl men op de grond zit, zoals de gewoonte is van rouwbedrijvenden. Alleen, dat wil zeggen met minder dan drie mannen bijelkaar, zodat men geen *zimmoen* hoeft te bentsjen. Wanneer de middag voor Tisja BeAv op Sjabbat valt, is er geen *Seoeda Hamafsèket* met ei en as. Met eet dan de normale „derde maaltijd” van Sjabbat, zij het zonder gasten en fanfare.

BEPERKINGEN VOOR TISJA BeAV

Vanaf zonsondergang gaan de voorschriften voor Tisja Beav in werking. Ze bestaan uit de volgende uitdrukkingen van rouw:

1. Men eet of drinkt niets tot de volgende avond.
 - a. Zwangere en zogende vrouwen moeten ook vasten.
 - b. Een vrouw binnen 30 dagen na een bevalling hoeft niet te vasten.
 - c. Anderen, die oud, zwak of ziek zijn moeten een rabbijn raadplegen (M.B. 554:11)
 - d. Medicijnen mogen op Tisja BeAv worden ingenomen, bij voorkeur zonder water.
 - e. In geval van ernstig ongemak mag men de mond spoelen met water. Men moet echter goed oppassen dat men niets inslikt (M.B. 567:11).
2. Andere verboden:
 - a. Iedere vorm van baden of wassen is verboden, behalve voor het verwijderen van specifiek vuil – dat wil zeggen men mag ’s morgens als men opstaat de slaap uit zijn ogen wassen (O.Ch. 554:9, 11) en na dat men naar de w.c. is geweest mag men zijn handen wassen. (Zie O.Ch. 554:10; 613:3; M.B. 554:26).
 - b. Olieën, zalven en parfumeren voor het plezier is verboden (deodorant is toegestaan).
 - c. Huwelijksrelaties zijn verboden.
 - d. Men draagt geen leren schoenen (een leren riem is toegestaan).
 - e. Er wordt geen Tora geleerd want dat geeft vreugde. Men mag alleen een aantal voor Tisja BeAv relevante teksten lezen, zoals het Boek Klaagliederen, Job en bepaalde delen uit Talmoed traktaat Moëed Katan, Gittin 56-58, Sanhedrin 104 en de wetten van rouwbedrijvenden. Diepte studie moet men vermijden (M.B. 554:4).
3. Andere rouwgebruiken:
 - a. Men zit niet hoger dan ongeveer 30 cm van de grond. ’s Middags mag men op een stoel zitten (O.Ch. 559:3)
 - b. Men houdt zich niet bezig met zijn bedrijf, tenzij dat tot een ernstig verlies zou lijden (O.Ch. 554:24)
 - c. Men groet elkaar niet en wisselt geen geschenken uit (O.Ch. 554:20)
 - d. Men houdt zich niet bezig met ijdel gepraat of ijdele bezigheid.
 - e. Na afloop van Tisja BeAv worden alle activiteiten weer normaal hervat met uitzondering van de volgende, die worden uitgesteld tot de middag van de 10de Av, omdat de Tempel doorbrandde tot de 10de Av:
 - i. Haarknippen en kleding wassen (wanneer, zoals dit jaar Tisja BeAv op donderdag valt, is het toegestaan dat onmiddellijk na Tisja BeAv te doen ter ere van Sjabbat).
 - ii. Baden (wanneer 9 Av op donderdag valt mag men vrijdag ochtend baden).
 - iii Vlees eten en wijndrinken.
 - iv Muziek en zwemmen.

DE DIENST OP TISJA BeAV

1. Het licht in de synagoge wordt gedimd, kaarsen worden aangestoken, het *parochet* – het voorhang voor de Ark – wordt verwijderd.
2. Het Boek *Eicha* (Klaagliederen) wordt gelezen, zowel ’s avonds als overdag.
3. Vervolgens worden *kinot* – speciale poëtische klaagliederen – over de verwoesting van de Tempel gelezen.
4. ’s Morgens wordt uit Tora *Dewariem* [Deuteronomium] 4:25-40 gelezen, hetgeen de profetie bevat over Israëls toekomstige zonden en ballingschap. Het wordt gevolgd door de Haftora uit Jeremiahoe (8:13, 9:1-23) die de verlatenheid van Zion beschrijft.
5. In de middag wordt uit *Sjemot* 32:11-14 gelezen. Dit wordt gevolgd door de Haftora uit Jesajahoe 55-56.

6. Daar Talliet en Tefillien glorie en decoratie representeren, worden zij 's ochtends tijdens *Sjacharit* niet gedragen. Echter men doet ze om tijdens *Mincha*, wanneer bepaalde rouwverboden verlicht zijn.
7. De *Birkat Kohaniem* wordt alleen tijdens *Mincha* gezegd.
8. Er wordt een speciaal gebed voor de troosting van Zion, en tijdens de *Mincha* dienst wordt *Aneinoe* gezegd in de *Amida*.

Waarom wij rouwen

Door Naftali Silberberg

De vastendag van Tisja Beav, de droevigste dag in de Joodse kalender, is de dag die de verwoesting zag van beide Tempels, zowel als vele andere tragische gebeurtenissen in de lange geschiedenis van de met tranen doordrenkte *galoet* (ballingschap) van ons volk. We lezen Jeremiahoe's Boek Klaagliederen en een uitgebreide collectie van treurdichten die levendig al deze tragedies beschrijven, en gedurende die dag volgen we verscheidene rouwgewoonten.

Tisja beAv is onze nationale rouwdag, waarop we even stil houden om terug te denken aan al de pogroms, kruistochten, inquisities en holocausts, die ons volk de afgelopen 2.000 jaar hebben achtervolgd. Maar het wordt specifiek herdacht op de datum waarop de beide Tempels werden verwoest en de Tempels vormen het voorname brandpunt van de rouw op deze dag. **Het is duidelijk dat ons lijden ten nauwste verbonden is met de afwezigheid van de Tempel.**

Wat is het verband? En vanwaar die obsessie met een antiek bouwwerk in Jeruzalem? Geeft de afwezigheid van een Tempel bij iemand van ons het gevoel van een gapend gat in zijn leven?

De Talmoed verklaart (in traktaat Berachot 3a): Wanneer de Joden hun gebeden- en leerhuizen binnegaan en verkondigen: „Moge Zijn grote naam gezegend zijn,” dan knikt de Heilige, gezegend is Hij, en zegt: „Hoe gelukkig is de koning die zo in zijn huis geprezen wordt. Wat is er nog voor een vader, die zijn zoon in ballingschap heeft gesgtuurd? En wee de kinderen die verbannen zijn van de hun vaders tafel!”

Deze korte verklaring drukt de hele essentie van *galoet* (ballingschap) uit.

Ouder-kindrelaties delen vele van de eigenschappen die alle relaties kenmerken – hoewel misschien intensiever: respect, genegenheid, zorg, enz. Maar er is een essentieel verschil. Andere relaties zijn gebaseerd op bovenstaande gevoelens: omdat ik van je houd, zorg ik voor je, daarom zijn we vrienden. In de ouder-kindrelatie is het tegenovergestelde waar; deze gevoelens zijn gebaseerd op de relatie: omdat ik jouw ouder/kind bent, houd ik van je.

Dus de ouder-kindrelatie bezit twee aspecten: zijn essentie en zijn manifestaties. Zijn kern is de essentiële relatie die onveranderlijk is en die zelfs niet onderhevig is aan fluctuaties. Ongeacht wat er gebeurt, een ouder blijft altijd een ouder en iemands kind blijft altijd zijn kind. In een normale en gezonde ouder-kindrelatie drukt deze primaire ziel-relatie zich uit in de vorm van liefde, zorg en wederzijds respect.

G-d is onze vader en wij zijn Zijn kinderen. En tijdens de *galoet* vormen we een dysfunctionele familie. Wij zijn verbannen uit het huis van onze Vader. Onze relatie is gereduceerd tot het barre minimum. Al de waarneembare sporen van de relatie zijn verdwenen. We voelen noch zien G-ds liefde voor ons, en we voelen ons niet werkelijk Zijn kinderen. We bestuderen Zijn Tora en gehoorzamen aan Zijn geboden en er wordt ons verteld dat als we dat doen, dat we ons dan verbinden met Hem, maar we voelen die band niet.

Dit is zeker niet de manier waarop die relatie zou moeten zijn, en is ook niet altijd zo geweest. Er was eens een tijd dat we werden vertroeteld door de omhelzing van onze Vader. Zijn liefde voor ons manifesteerde zich in vele vormen: wonderen, profeten, overvloedige zegeningen en een land overvloeiend van melk en honing. En als toppunt van de relatie was daar de Heilige Tempel, G-ds woning, waar Hij letterlijk woonde te midden van Zijn volk, waar Zijn aanwezigheid voelbaar was. Driemaal per jaar brachten Joden een bezoek aan G-ds woning en voelden Zijn aanwezigheid, voelden de relatie. Daarna gingen ze dan weer terug naar huis, versterkt door de ervaring, hun harten en zielen vol vuur en lof voor G-d.

Al het lijden dat ons lot is geweest sinds de dag dat de Tempel verwoest werd, is het resultaat van onze ballingschap. Wanneer de koningszoon in het paleis woont, wanneer de liefde van de koning voor de prins openlijk getoond wordt, dat is het kind beschermd tegen de boze plannen van zijn vijanden. Maar wanneer het kind het huis is uit gezet, vallen de vijanden aan.

Daarom rouwen we om de verwoesting van de Tempels.

En we geloven, met perfect geloof dat de dag dichtbij is dat wij zullen terugkeren naar het huis van onze Vader, en gesmoord zullen worden door Zijn liefde.

Een boodschap voor Tisja Beav

Door Rabbijn Noah Weinberg z"l

De profeet Jechezkel [Ezechiël] voorspelt dat er een tijd zal komen waarin de Joden zullen zeggen dat zij niet langer G-ds uitverkoren volk willen zijn.

Het is tragisch dat deze profetie vandaag uitkomt. In Israël ruilt 70% van de bevolking de Westerse levenswijze in voor het Jodendom. In de diaspora is 70% gemengd gehuwd.

Zij die appreciëren wat het betekent om Joods te zijn, zijn verantwoordelijk voor de situatie van ons volk.

Waarom?

Het Joodse volk is één eenheid. De spirituele gezondheid van ons volk wordt beïnvloed, zowel ten goede als ten kwade, door ieder lid van ons volk. Daarom is het lot van iedere Jood onlosmakelijk verbonden met het gedrag van zijn buurman.

De Talmoed (Traktaat Sjabbat 55a) verhaalt een fascinerende discussie tussen G-d en de engelen, die ons een goede les leert over de diepte van onze wederzijdse verantwoordelijkheid.

In Jechezkel 8:4 staat geschreven: G-d zei tegen de engel: „Ga naar Jeruzalem en breng een merkteken met inkt aan op de voorhoofden van de rechtvaardigen zodat de engel der vernietiging hen niet zal aanvallen. Maak ook een merkteken met bloed op de voorhoofden van de slechte mensen, zodat zij door de engel van de vernietiging worden aangevallen.”

De Eigenschap van de Rechtspraak zei daarop tegen G-d: „Heer der Wereld, hoe kan het zijn dat één groep anders is dan de andere?”

G-d antwoordde: „De ene groep is rechtvaardig, terwijl de andere groep slecht is.”

De Eigenschap van de Rechtspraak zei daarop: „Heer der Wereld, de rechtvaardigen hadden toch de gelegenheid om te protesteren tegen de handelingen van de slechte mensen en dat hebben zij niet gedaan.”

Hierop antwoordde G-d: „Het is onthuld en bekend aan Mij dat zelfs al zouden zij hebben geprotesteerd, dat geen effect zou hebben.”

De Eigenschap antwoordde: „Maar dat wist die rechtvaardige niet!”

Daarom staat er geschreven: „De engelen van de vernietiging begonnen met de oudsten die voor de Tempel zaten.”

Dit is de straf voor hen die (volgens G-d zelf) niet konden slagen met hun vermaningen, hoe goed zij ook hun best zouden doen. Daarom, hoe groot is onze verantwoordelijkheid in deze generatie – waar succes ligt voor het oprapen!

Waarom huilden wij in de generatie van Mosjé? Omdat zelfs nadat G-d ons uit Egypte had gevoerd, ons het Manna had gegeven en de bron en de Wolken van de Glorie, wij nog steeds zeiden dat Hij ons niet het Land binnen kon brengen.

Op Tisj'a Beav zullen wij rekenschap aan onszelf moeten afleggen. Zijn wij dankbaar voor alles wat de Almachtige voor ons gedaan heeft – en hebben wij vertrouwen in Hem?

Lijden wij pijn wegens het lijden van onze broeder? Geloven wij dat de Almachtige ons zal helpen wanneer wij onze mede-Joden helpen? Natuurlijk! De Almachtige wil dat Zijn kinderen tot Hem terugkeren.

Wij zijn één volk met één bestemming. Ieder van ons is verantwoordelijk voor de handelingen van een ander. Het handje vol mensen dat zich wijdde aan Joodse continuïteit heeft een blijvende invloed gehad op onze toekomst. Wanneer wij ons samenvoegen, zullen wij zeker de verdienste hebben om het hele Joodse volk terug te brengen.

DE MISJNA VAN DE WEEK

MO'EED KATAN – HOOFDSTUK 3

Misjna 3:5

[Voor] wie zijn dode drie dagen vóór het feest begraaft, vervalt de verordening van zeven [dagen rouw]. [Voor wie zijn dode] acht [dagen vóór het feest begraaft], vervalt de verordening van dertig [dagen rouw]. [De reden hiervoor is] omdat er gezegd is: Sjabbat is inbegrepen [in de rouwperiode], maar onderbreekt hem niet. Feesten onderbreken maar zijn niet inbegrepen [in de rouwperiode].

הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים קִדְּם לְרַגְלָהּ, בְּטָלָהּ הַיָּמִינוּ גְזֵרַת שְׁבַע־יָמִים. שְׁמוֹנָה, בְּטָלָהּ הַיָּמִינוּ גְזֵרַת שְׁלֹשִׁים, מִפְּנֵי שְׁאֲמָרוּ, שֶׁבַת עוֹלָה וְאֵינָה מִפְּסֻקָּת, רַגְלִים מִפְּסֻקֵין וְאֵינָן עוֹלִין:

Toelichting

Hoofdstuk 3 van dit traktaat gaat over de wetten van de rouw en in hoeverre die rouw beïnvloed wordt door feesten, wanneer die in de rouwperiode vallen. Men kan niet tegelijk feest vieren en rouwen, want een feest vereist vreugde en rouw vereist afwezigheid van vreugde.

Wajjikra 21:2-3 leert ons, dat wie één van zijn zeven naaste familieleden verliest, rouw moet in acht nemen. Die zeven naaste familieleden zijn: vader, moeder, broer, ongetrouwde zuster, zoon, ongetrouwde dochter en echtgeno(o)t(e). Voor een ouder moet men twaalf maanden rouw in acht nemen, voor de andere familieleden dertig dagen. Alle rouw begint na de begrafenis.

Er zijn drie verschillende rouwperiodes: de *sjiva* – zeven dagen, *sjelosjiem* – dertig dagen en voor een ouder twaalf maanden. Voor de eerste periode gelden de strengste rouwvoorschriften, voor de tweede zijn ze minder streng en ten slotte zijn de rouwvoorschriften voor kinderen in de resterende elf maanden het minst streng.

Wie zijn dode begraaft – D.w.z., wie een overleden naast familielid – één van de hierboven genoemde zeven – begraaft of daarvoor rouwt. Het voorschrift van de Misjna geldt voor iedereen die moet rouwen voor een naast familielid, ongeacht of hij zich met de begrafenis bezig houdt. De Misjna legt de nadruk op begraven, omdat de rouwperiode pas begint na de begrafenis (*Tosefot Jom Tov*).

Drie dagen vóór het feest – D.w.z., als men al drie dagen vóór de aanvang van een feestdag gerouwd heeft (*RAV*).

Voor hem vervalt de verordening van zeven dagen – Wanneer iemand drie dagen vóór het feest gerouwd heeft, wordt het beschouwd alsof hij zijn hele rouwperiode van zeven dagen voleindigd heeft (en dan vervolgt hij zijn rouwperiode na het feest dus niet). Maar wanneer hij slechts twee dagen vóór het feest gerouwd heeft, dan onderbreekt het feest de rouwperiode weliswaar (want op de feestdag zelf mag men niet rouwen), maar de resterende dagen moet men rouwen na afloop van het feest. De eerste drie dagen zijn namelijk het voornaamste deel van de rouwperiode. Op die dagen is de rouw het meest intens, en dan wordt er het meest gehuild. (zie de Gemara 27b, waar staat: „de eerste drie dagen zijn om te huilen.”)

Maar de rouwperiode van dertig dagen komt niet te vervallen als men drie dagen gerouwd heeft vóór het feest, maar die moeten na het feest worden voortgezet. Dus wie drie dagen vóór het feest gerouwd heeft, moet de rouwvoorschriften die gelden voor de *sjelosjiem* nog 27 dagen in achtnemen, zoals het verbod op haarknippen. Echter volgens de halacha geldt dat zelfs wie zijn dode slechts een uur vóór het feest begraven heeft, voor hem vervalt de rest van de rouwperiode van zeven dagen (*Rav*).

[Voor wie zijn dode] acht [dagen vóór het feest begraaft – D.w.z. dat men de zeven dagen rouw volledig al vóór het feest heeft uitgezeten, plus dat men nog één extra dag voor de dertig dagen gerouwd heeft (*RAV*).

Vervalt de verordening van dertig [dagen rouw] – Daar hij één dag van de dertig dagen reeds vóór het feest gerouwd heeft, vervallen voor hem de rest van de rouwdagen (*RAV*). In feite is het zo dat wie alleen de zeven

rouwdagen vóór het feest in acht heeft genomen, dat dan ook heel de rouwperiode van dertig dagen komt te vervallen, want de zevende dag van de *sjiva* wordt beschouwd als de eerste dag van de *sjelosjiem*. De reden hiervoor is, dat een klein deel van een dag als een hele dag beschouwd wordt. Daarom eindigt de *sjiva* reeds op de ochtend van de zevende dag. Wie ook de rest van die zevende dag de rouwvoorschriften voor de dertig dagen in acht neemt, heeft die rouwperiode dan dus al begonnen. Daar de *sjelosjiem* dan geannuleerd worden, mag hij zijn haren voor het feest (laten) knippen en zijn baard scheren.

Omdat er gezegd is – D.w.z., de Geleerden hebben gezegd.

Sjabbat is inbegrepen – Als Sjabbat in de zeven rouwdagen valt, telt hij mee als één van de zeven dagen (*Rav*). Dus wie drie dagen rouw in acht genomen heeft vóór Sjabbat, d.w.z. woensdag, donderdag en vrijdag, die moet na Sjabbat nog drie dagen rouw in acht nemen en mag dan dinsdagochtend van zijn *sjiva* opstaan.

Feesten onderbreken, maar zijn niet inbegrepen – Als men vóór het feest gerouwd heeft, onderbreekt het feest en heft de rouw op, en als men niet vóór het feest gerouwd heeft, maar men begon de rouw op het feest, dan telt het feest niet mee voor de zeven rouwdagen, maar wel voor de dertig dagen.

De reden dat Sjabbat meetelt, is omdat bepaalde rouwvoorschriften die privé in acht genomen worden, zoals het verbod op huwelijksgemeenschap, wel gelden voor Sjabbat. De reden dat een feest wel de rouw annuleert, maar Sjabbat niet, is dat er voor een feest de verplichting bestaat om blij te zijn, hetgeen onvereenigbaar is met de rouw, terwijl die verplichting voor Sjabbat niet bestaat. Voor Sjabbat bestaat de verplichting van *oneg Sjabbat*, d.w.z. dat men van de Sjabbat moet genieten. Alleen voorschriften die daarmee onvereenigbaar zijn, vervallen op Sjabbat, maar de overige rouwvoorschriften blijven op Sjabbat van kracht. Bovendien, wanneer de Sjabbat niet zou meetellen voor de zeven rouwdagen, zou men nimmer zeven dagen kunnen rouwen, want binnen iedere zeven dagen valt een Sjabbat (*RAV*).

UIT DE TALMOED TRAKTAAT GITTIN, DAF 56

De verwoesting van Jeruzalem

De verwoesting van Jeruzalem was het gevolg van de ruzie tussen Kamtza en Bar Kamtza. Een zekere man had een vriend, Kamtza en een vijand, Bar Kamtza. Op zekere dag gaf hij een feest en hij zei tegen zijn bediende: „Ga en nodig Kamtza uit.” De bediende ging, maar nodigde Bar Kamtza uit. Toen de gastheer hem op zijn feest aantrof, riep hij uit: „Jij bent mijn vijand, wat doe je hier! Maak dat je weg komt!” Bar Kamtza antwoordde: „Nu ik hier al eenmaal ben, laat mij toch blijven, dan zal ik betalen voor alles wat ik eet of drink.” Maar de gastheer weigerde. Daarop stelde Bar Kamtza voor: „Als je me wegstuurt is dat een grote belediging voor me in het openbaar. Laat mij de helft van de kosten van het feest betalen, als ik mag blijven.” Maar de gastheer weigerde. „Laat me dan voor het hele feest betalen,” bood Bar Kamtza aan. Maar de gastheer weigerde en gooide hem eigenhandig de deur uit. Hierop zei Bar Kamtza: „Daar de Rabbijnen die daar aanwezig waren niets gezegd hebben en hem niet vermaand hebben, toont dat aan dat zij het met hem eens waren. Ik zal naar de [Romeinse] regering gaan en hen daar aanklagen.” Dus ging hij naar Caesar en zei: „De Joden komen tegen u in opstand.” Caesar vroeg daarop: „Wie zegt dat?” Hij antwoordde: „Zend hun een dier om te offeren, en zie of ze dat zullen offeren op het altaar.” Nu zond Caesar een fijn kalf. Onderweg maakte Bar Kamtza een kleine beschadiging in de bovenlip van het kalf, of zoals sommigen zeggen een beschadiging in zijn oog, op een plaats waar wij die beschouwen als een onvolkomenheid, maar zij [de Romeinen] niet. De Rabbijnen waren geneigd om het kalf te offeren, om de regering niet te beledigen. Rabbi Zacharja ben Avkoelas zei tegen hen: „De mensen zullen dan zeggen dat onvolkomen dieren op het altaar geofferd mogen worden!” Ze stelden toen voor om Bar Kamtza te vermoorden, zodat hij hen niet meer zou kunnen verraden, maar Rabbi Zacharja ben Avkoelas zei tegen hen: „De mensen zullen dan zeggen dat wie een offerdier beschadigt, ter dood gebracht wordt!”

Rabbi Jochanan merkte op: „Door de tolerantie van Rabbi Zecharja ben Avkoelas werd onze Tempel verwoest, ons Heiligdom verbrand en werden wij uit ons land verbannen.”

Hij [vermoedelijk Bar Kamtza] zond [een brief met een verslag over het gebeurde(?)] naar Keizer Nero. Nero zei tegen een Joodse jongen: „Vertel me wat je vandaag geleerd hebt.” De jongen antwoordde: „En ik zal Mijn wraak nemen op Edom en met behulp Van Mijn volk Israël” (*Jechezkel* 25:14). Hierop zei Nero: „De Heilige, gezegend is Hij, wil zijn Huis verwoesten en mij straffen.” Hij stuurde Vespasianus naar Jeruzalem en die belegerde het drie jaar. Er waren in die tijd drie zeer rijke mannen in Jeruzalem: Nakdimon ben Gurion, Ben Kalba Savoea en Ben Tsietsiet Hakèset. Deze drie konden de stad eenentwintig jaar onderhouden. Maar de *barjonee* [leeglopers, die niets anders wilden dan vechten tegen de Romeinen] waren toen in de stad. De Rabbijnen zeiden tegen hen: „Laten we met hen vrede sluiten.” Maar ze antwoordden: „Laten we eruit gaan [uit de stad] en met hen vechten.” De Rabbijnen zeiden: „Jullie zullen geen succes hebben.” De *barjonee* staken toen de graanschuren in brand en al de tarwe en gerst ging in vlammen op, zodat er een hongersnood uitbrak.

Marta, de dochter van Boethus was de rijkste vrouw van Jeruzalem. Ze zei tegen haar bediende: „Haal eens voor mij een brood van fijn meel.” Hij ging, maar het bleek te zijn uitverkocht. Hij kwam terug bij haar en vertelde: „Het fijne brood is uitverkocht, ze hebben nog wel wit brood.” „Breng me dat dan,” droeg ze hem op. Maar tegen de tijd dat hij ging, bleek ook dat te zijn uitverkocht. „Er is alleen nog grof brood,” vertelde hij haar. „Breng me dat dan maar,” antwoordde ze hem. Toen dat ook uitverkocht bleek, vertelde hij haar dat er alleen nog gerstebrood was. Maar toen ze hem daar om uitzond, was het ook al uitverkocht. Ze besloot er zelf op uit te gaan, maar dierenuitwerpselen kleefden aan haar voet, en daar werd ze misselijk van, zodat ze stierf. Rabbi Jochanan verklaarde daarop het volgende vers op haar van toepassing: „De verfijndste en verwendste vrouw onder jullie, die nooit haar voet verzette om er zelf op uit te gaan” (*Devariem* 28:56). [Het vers staat in de context van de profetie die de verwoesting van Jeruzalem en de Tempel voorspelt.]

Sommige zeggen dat ze stierf bij het eten van de uitgedroogde vijgen waar Rabbi Tsaddok al eerder al het vocht uit had gezogen. Toen ze stierf gooide ze al haar goud en zilver op straat, terwijl ze verklaarde: „Wat heb ik daar nu nog aan?” Dit is de vervulling van het vers in *Jechezkel* 7:19: „Ze zullen hun zilver op straat gooien.” [Dat vers heeft het over de op handen zijnde verwoesting van Jeruzalem.]

Op een zeker moment kwamen er boodschappers uit Rome en vertelde Vespasianus dat Caesar dood was en dat men hem als keizer wilde aanstellen. Vespasianus zond nu Titus naar Jeruzalem. Wat deed Titus? Hij nam een hoer bij de hand en ging er het heiligdom mee binnen, spreidde een Tora-rol op de grond uit en ging daar met haar op liggen zondigen [hij had gemeenschap met haar]. Daarna nam hij zijn zwaard en sneed het gordijn [dat tussen het Allerheiligste en het Heiligdom hing] in stukken. Als door een wonder stroomde er bloed uit, en hij dacht in zijn verwaandheid dat Hij G-d Zelf had gedood. Vervolgens nam hij het gordijn en legde daar al de Tempelvoorwerpen op en bond de hoeken bij elkaar en bracht ze aan boord van een schip dat ze naar Rome bracht.